

Kişisel Anlam Profili Ölçeği Kısa Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

The Validity and Reliability Study of the Short Form of the Personal Meaning Profile Scale

Halil EKŞİ*
Nesrullah OKAN**
H. Şeyma MERT KÖMÜRCÜ***

Öz

Bu çalışma, MacDonald, Wong ve Gingras (2012) tarafından geliştirilen, bireylerin yaşamlarındaki anlamlarını nelerin oluşturduğunu ortaya koymayı amaçlayan “Kişisel Anlam Profili Kısa Formu”nu Türkçe’ye uyarlama çalışmasıdır. Bu çalışmada kapsamlı bir şekilde yapılan güvenirlik ve geçerlik değerleri detaylı bir şekilde sunulmaktadır. DFA çalışması için 336 katılımcıya ulaşılmıştır. Yapılan analizler neticesinde ölçeğin orijinal hali olan 7 faktörlü yapısı (kendini-aşma, yakınlık, din, başarı, ilişki, adil muamele, kendini-kabul) doğrulanmıştır. Bununla birlikte Yaşam Anlamı Ölçeğinden (YAÖ) yararlanılarak, ölçüt bağımlı geçerliği hesaplanmıştır. Bunun için ayrıca 104 katılımcıya daha ulaşılmıştır. Yapılan güvenirlik analizleri neticesinde, tüm ölçek için Cronbach Alfa katsayısı ,83 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışma kapsamında yapılan analizler neticesinde elde edilen bulgular, uyarlaması yapılan çalışmanın Türkçe’de kullanılması için yeterli geçerlik ve güvenirlik değerlerine haiz olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Anlam Profili Kısa Formu, Yaşam Anlamı, Ölçek Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik

* Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, halileksi@marmara.edu.tr
h.eksi70@gmail.com

** Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü nesrullah.okan@marmara.edu.tr

*** Havva Şeyma MERT. Marmara Üniversitesi, Doktora Öğrencisi. havvaseymamert@gmail.com

Abstract

This study is a study by MacDonald, Wong and Gingras (2012) to adapt the “Personal Meaning Profile Short Form” to Turkish, aiming to reveal what constitutes the meanings of individuals in their lives. In this study, the reliability and validity values in a comprehensive manner are presented in detail. DFA work has reached 336 participants. As a result of the analyzes made, 7 factorial structure (self-transcendence, closeness, religion, success, relationship, fair treatment, self-acceptance), which is the original state of scale, has been verified. However, the criterion-dependent validity was calculated by using the Meaningful Life Scale (SAD).

More than 104 participants have been reached for this. As a result of the reliability analyzes, the Cronbach's alpha coefficient for the whole scale was calculated as 837. The findings obtained in the context of this study indicate that the adaptation study has sufficient validity and reliability values for use in Turkish.

Keywords: Personal Meaning Short Form, Meaning of Life, Scale Adaptation, Reliability, Validity

Giriş

Tarihsel sürece baktığımızda insanlığın sürekli bir anlam arayışı içinde olduğu, Dünyada, çevresinde ve hatta kendi bedeninde meydana gelen fiziksel ve psikolojik devinimleri anlamaya çalıştığı görülmektedir. Pargament (1997) bu durumu “bir anlam arayışı”na bağlamaktadır. Ok (2007) ise, insan akıl ve zihnini en çok kurcalayan durumun altında anlam bulma isteğinin yattığını belirtmiştir. Bu durum, anlamın ya da anlam bulmanın insanın en önemli hedef ve gayesi olduğunu göstermektedir.

İnsan varlığının anlamı ve kendini gerçekleştirme psikolojide uzun yıllardır araştırılan konulardandır (Frankl, 1946/1985; Maslow, 2012; Rogers, 1995). Reker ve Wong (1988)'e göre kişisel anlam; kişinin var olmasındaki amacı, uyumu ve düzeni keşfetmesi, değerli amaçların peşinde olması, onlara ulaşması ve içindeki potansiyeli iyi kullanmaktan doğan memnuniyet hissinin tüm bunlara refakat etmesidir (Akt. McDonald, Wong ve Gingras, 2012). Anlam arayışı, insan olmanın doğasında bulunan, kişinin kim olduğuna dair bilgi sunan zekâ, meraklılık, yaratıcılık vb. özellikleri kapsayan, bireyin düşündükleri ve yaptıklarına dayanan bir olgudur (Wong, 1997).

Wong (1997)'a göre anlamın bilişsel, güdüsel ve duygusal olmak üzere üç bileşeni bulunmaktadır. Bilişsel bileşende bulunan inançlar, şemalar ve beklentiler insanların kişisel deneyimleri ve olayları öngörmesine ve açıklamasına olanak tanır ve aynı zamanda kişide tutarlılık duygusu oluşturur. Güdüsel bileşen, amaç belirleme ve belirlenen amaç için çaba gösterme davranışlarından oluşur. Güdülenme; tercih, sebat ve amaçla ilişkili diğer davranışlar da bilişten kaynaklanarak kendini gösterir. İnsanların temel değerleri hayatlarındaki önceliklerini ve amaçlarını belirler. Duygusal bileşende bulunan kişinin yaşamı hakkında iyi hissetmesi ve içindeki potansiyeli kullanmaktan doğan memnuniyet hissi, yaşamın değerine dair inançlardan

ve değerli bir amacın fiili olarak peşinde olmaktan gelir. Bunlara ek olarak Wong (1998), anlamın ilişkisel ve kişisel bileşenini de ele almıştır (Akt. McDonald, Wong ve Gingras, 2012).

Anlamın güdüsel bileşenine vurgu yapan Logoterapi yaklaşımında üç temel kavram öne çıkmaktadır. Bunlardan ilki olan irade özgürlüğü, kişilerin en korkunç şartlarda bile olumlu bir tutumu seçme özgürlüğüne sahip olmasıdır. Bu varsayım önlenemez insan ruhunun işleyişini ve sağlıklı bir iç dolgunun varlığını doğrular. İkincisi olan anlam istemi, anlamı bulmak için temel ve evrensel bir motivasyonun var olduğunu ileri sürer. Anlam istemi örtük bir motivasyondur. Bireylere güç veren şeyler ve insanlar uzaklaştığında anlam istemi öne çıkar çünkü anlam olmadan hayatın güçlüklerine katlanılması yorucu olur. Üçüncüsü ise, hayatın anlamıdır ki en zorlu hayat koşullarında bile anlamın bulunabileceğini öne sürer. Frankl, anlamı bulmak için tutumsal (değiştirilemeyecek şeyleri kabul etme ve değişebilecek olanlara pozitif tutum sergileme), deneyimsel (yaşam sevincini deneyimleme) ve yaratıcı (dünyada fark yaratmak) olmak üzere üç temel yol önermiştir (Wong, 1997).

Anlamı güdüsel bileşen üzerinden ele alan Emmons (2005), içsel amaca odaklanmış, yaşamın anlamını kişisel olarak önemli olan amaçların arayışı olarak kavramsallaştırmıştır. Yaşamdaki gayenin daha büyük bir algısını göz önünde bulunduran amaçların gelişimi psikolojik iyi oluşun temel taşlarından biridir. Nitekim yapılan araştırmalar yaşamda anlam ile iyi oluş arasında pozitif ilişki olduğunu destekler niteliktedir (Auhagen, 2000; Ho, Cheung ve Cheung, 2010; Zika ve Chamberlain, 1992). Bunun yanında anlam ile ümit (Mascora ve Rosen, 2005), madde bağımlılığı (Nicholson ve ark., 1994), yaşlılık dönemi işlevselliği (Takkinen, 2000), yetişkinlikte çocukluk döneminde uğranılan cinsel istismarın etkisinin azalması (Gall ve ark, 2007), duygusal ve normatif örgütsel bağlılık (Du Buisson-Narsai, 2009) arasında pozitif; anlam ile depresyon arasında ise negatif ilişki (Auhagen, 2000) bulunmaktadır. Demirbaş (2010) yaşamda anlam ile yılmazlık arasındaki ilişkiyi incelemiş ve yaşamda anlamın varlığı ve aranması ile toparlanmaya yönelik kişisel güçlü yönler ve kendine yönelik olumlu değerlendirmeler arasında pozitif ilişki bulgulamıştır. Bireyler tek başına olmayı tercih ettikçe kişilerin yaşamlarında anlamın varlığı azalmaktadır (Erpay, 2017). Günlük yaşam aktivitelerinden doyum alınması ve psikolojik sağlığın iyi olması yaşamda anlamı olumlu yönde yordamaktadır (Özaydın, 2016). Esneklik ve yaşamda anlam arayışı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır (Demirbaş, 2014).

Bireylerin yaşamlarındaki anlamı ölçmek için ülkemizde geliştirilmiş ve uyarlanmış birden çok ölçme aracı bulunmaktadır. “Yaşamın Anlamı Ölçeği” (Demirdağ ve Kalafat, 2015), “Yaşamda Anlam Ölçeği” (Demirbaş, 2010), “Hayatın Anlam ve Amacı Ölçeği” (Aydın, Kaya ve Peker, 2015), “Hinton Yaşamın Amacı ve Anlamı Ölçeği” (Güven, 2015), “Yaşam Anlamı Ölçeği” (Akın ve Taş, 2015), “Yaşamda Anlam Ölçeği Lise Formu” (Demirbaş-Çelik ve İşmen-Gazioğlu, 2015), “Kişisel Anlam Profili” (Akın, Düşünceli ve Çolak, 2016) bu ölçeklerden bazılarıdır. Anlamın kişisel boyutlarına odaklanması açısından “Kişisel Anlam Profili” diğer ölçme araçlarından ayrılmaktadır (Akın vd.,2016).

Bu bilgilerden yola çıkarak sahip olunan anlam, bireylerin hayatlarında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu araştırmanın amacı ise MacDonald, Wong ve Gingras (2012) tarafından geliştirilen, bireylerin yaşamlarındaki anlamlarını nelerin oluşturduğunu ortaya koymayı amaçlayan Kişisel Anlam Profili Kısa Formu'nu Türkçe'ye uyarlamak ve ölçme aracının geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını yapmaktır.

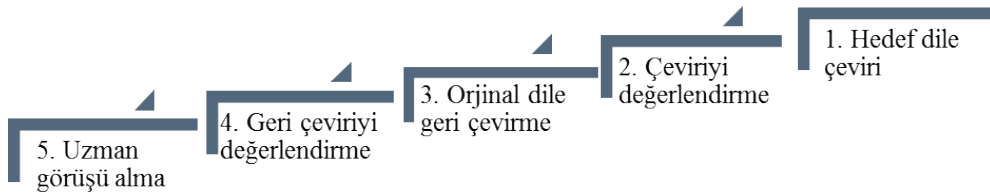
Yöntem

Örnekleme Grubu

Kişisel Anlam Profili Ölçeği Kısa Form'unu Türkçe'ye uyarlamak için yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışması için Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde eğitim gören 350 gönüllü öğrenciyle çalışılmıştır. Yapılan ön incelemelerde bazı öğrencilerin cevapları sağlıklı bulunmamış ve 24 öğrencinin cevapları analiz dışında tutularak toplam 336 öğrencinin cevapları dikkate alınarak işlemlere devam edilmiştir. Ayrıca ölçeğin ölçüt geçerliği için 104 farklı kişiye ulaşılmıştır.

Çeviri Çalışması

Brislin ve arkadaşları (1973) ölçek uyarlamada aşağıdaki basamakları takip etmeyi önermişlerdir.

Şekil 1. Ölçek uyarlama basamakları

Bu basamaklar ışığında ölçek, ilk önce ana dilleri Türkçe olan ve İngilizce diline hâkim beş uzman tarafından Türkçe diline çevrilmiştir. Beş uzman tarafından yapılan çeviriler iki kişilik bir ekip tarafından, anlaşılabilirlik, kelime seçimleri, cümle yapıları ve kültürlüğe uygunluğu da dikkate alınarak değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Yapılan bazı değişiklikler sonucu ölçeğin Türkçe hali üzerinde uzlaşılmıştır. Ölçek bu haliyle yine ana dilleri Türkçe olan fakat ilk çeviri işlemine katılmayan iki uzman tarafından orijinal dile çevrilmiştir. Hem Türkçe'ye hem de İngilizce'ye çevrilmiş olan iki form yine değerlendirilmeye tabi tutulmuş ve çevirilere etki etmeyecek şekilde birkaç değişiklikten sonra son hali verilmiştir. Son işlem olarak ölçek maddelerinin çeviri ve yapılarının uygunluğunu belirlemek amacıyla, alanında gerek akademik ve gerekse dil yeterliliğine haiz iki uzmandan yardım istenmiştir. Uzmanların olumlu değerlendirmeleri neticesinde, ölçek son halini almış ve çalışma için kullanılmaya karar verilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Ölçeğin uyum geçerliği için Akın ve Taş (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Yaşam Anlamı Ölçeği (YAÖ) kullanılmıştır.

Yaşam Anlamı Ölçeği

10 maddeden meydana gelen Yaşam Anlamı Ölçeği (YAÖ) Steger, Frazier, Oishi ve Kaler, 2006) tarafından geliştirilen 7'li Likert (1 kesinlikle geçerli değil-7 kesinlikle geçerli) tarzı bir ölçme aracıdır. Ölçek iki alt boyuttan meydana gelmektedir. Birinci alt boyutu mevcutanlamdır (1, 4, 5, 6 ve 9). İkinci alt boyutu ise aranan anlamdır (2, 3, 7, 8 ve 10). Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 70 ve en düşük 7'dir. Ölçek ve alt boyutlarından alınan yüksek puan, kişinin ölçek ve alt boyutlarına sahip olma şiddetini göstermektedir. Ölçekte ters (9. Madde) bir madde bulunmaktadır. Steger ve diğerleri (2006) tarafından ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları; mevcut anlam için .82 ve aranan anlam içinse .87 olarak bulunmuştur. Ayrıca dört hafta arayla uygulanan test-tekrar test güvenirlilik katsayıları .70 ve .73 olarak elde edilmiştir. Ayrıca Türkçe'ye Akın ve Taş (2015) uyarlanan ölçeğin yapılan DFA sonuçları da şu şekilde bulunmuştur: "İki boyutlu modelin uyum indeksi değerleri: $\chi^2=77.77$, $sd=31$, $RMSEA=.065$, $NFI=.95$, $CFI=.97$, $GFI=.96$, $AGFI=.93$, $RFI=.93$, ve $SRMR=.065$ olarak bulunmuştur".

İstatistik Araçları

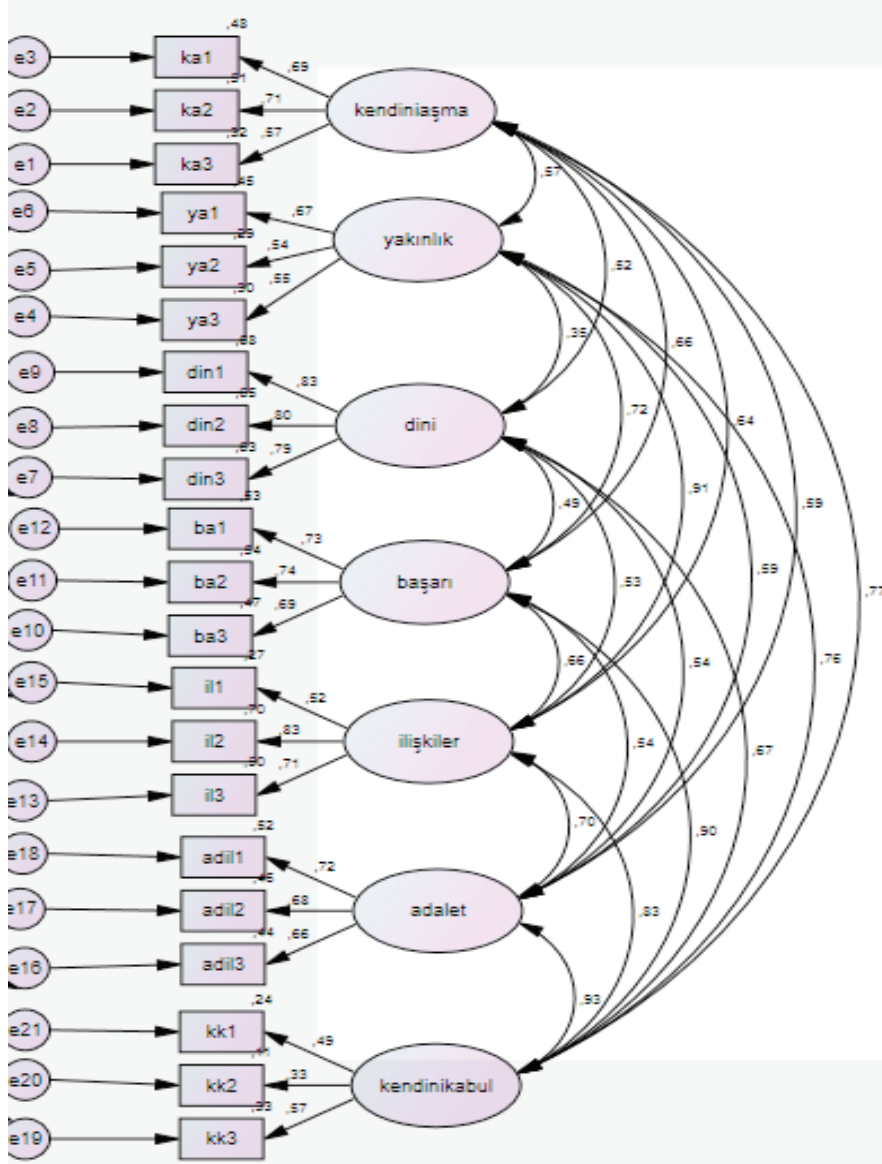
Çalışma kapsamında elde edilen istatistiksel verileri analiz etmek için SPSS for Windows 22.0 ve AMOS 20.0 paket programlarından yararlanılmıştır. Ölçek iç tutarlılığı için Cronbach Alfa katsayılarına bakılmış, ölçüt geçerliği için Yaşam Anlamı Ölçeği kullanılmış, Kapsam geçerliği için uzmanların fikirleri dikkate alınmış ve yapı geçerliği için de doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Madde ayırt ediciliği için ise; üst ve alt gruplar arasında "Bağımsız gruplar T testi kullanılmıştır.

Bulgular

Geçerlik

Yapı Geçerliği

Doğrulayıcı Faktör Analizi: Kişisel Anlam Formu Ölçeği Kısa Formu için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu ölçeğin orijinal halinin Türkçe'ye uyarlamada DFA'nın kullanılması orijinal yapıyı doğrulaması açısından önemlidir. Bundan ötürü Açımlayıcı Faktör Analizini kullanma ihtiyacı duyulmamıştır. DFA ile ölçek madde ve alt boyutları test edilmiş ve sonuçları aşağıdaki gibi bulunmuştur. Ölçeğin 7 alt boyuttan oluşan hali DFA ile test edilmiş ve Türkçe'ye de uygun olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre; 21 madde, 7 alt boyuttan (kendini-aşma, yakınlık, din, başarı, ilişki, adil muamele, kendini-kabul) oluşan ölçeğin her boyutunda 3 madde bulunmaktadır.

Şekil 2. Kişisel anlam profili kısa form path diagramı

Kişisel Anlam Profili Ölçeği kısa formunun yedi alt boyutlu ve 21 maddeli yapısı DFA ile analize tabi tutulmuş ve kabul edilebilir uyum indeksleri elde edilmiştir ($X^2/sd=1.816$, $p<.001$, $RMSEA=0.049$, $S-RMR=0.087$, $NNFI=0.958$, $CFI=0.957$, $GFI=0.932$, $NFI=0.91$, $IFI=0.958$). Schermelleh-Engel ve arkadaşlarının (2003) uygun gördükleri değerler ve çalışmanın uyum indeksleri aşağıdaki tabloda listelenmektedir.

Tablo 1.

Standart Uyum İyilik Ölçütleriyle Araştırma Verilerinin Kıyaslanması

Uyum Ölçüleri	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Araştırmada Elde Edilen Uyum Değerleri
χ^2/df	$0 \leq \chi^2 \leq 2df$	$2df \leq \chi^2 \leq 3df$	1,816
P değeri	$0.05 \leq p \leq 1$	$0.01 \leq p \leq 0.05$	0.000
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq 0.05$	$0.05 \leq RMSEA \leq 0.08$	0.049
SRMR	$0 \leq SRMR \leq 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$	0.087
GFI	$0.90 \leq GFI \leq 1$	$0.95 \leq GFI \leq 1$	0.932
NFI	$0.95 \leq NFI \leq 1.00$	$0.90 \leq NFI \leq 0.95$	0.910
NNFI	$0.97 \leq NNFI \leq 1.00$	$0.95 \leq NNFI \leq 0.97$	0.958
CFI	$0.97 \leq CFI \leq 1.00$	$0.95 \leq CFI \leq 0.97$	0.957
IFI	$0.90 < RFI < 1.00$	$0.85 < RFI < 0.90$	0.958

Ölçüt Geçerliği

Ölçeğin ölçüt geçerliğini belirlemek amacıyla Yaşam Anlamı Ölçeği (YAÖ), Kişisel Anlam Profili Ölçeği (KAPÖ) kısa formu ile birlikte 104 kişiye uygulanmıştır. Yaşam Anlamı Ölçeği'nin kullanılma nedeni; iki ölçeğin de anlamla ilişkili olmasıdır. Yaşam Anlam Ölçeği (YAÖ) ile Kişisel Anlam Profili Ölçeği (KAPÖ) kısa formu ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişki aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.

Yaşam Anlamı Ölçeğinin Kişisel Anlam Profili Ölçeği ve Alt Boy Alt Boyutları Arasındaki İlişkiler

Faktörler	Yaşam Anlamı	Kişisel Anlam Profili	Kendini Aşma	Yakınlık	Din	Başarı	İlişkiler	Adil Muamele	Kendini Kabul
Yaşam Anlamı	1	,589**	,462**	,408**	,350**	,431**	,385**	,348**	,489**
Kişisel Anlam Profili	,589**	1	,754**	,721**	,604**	,763**	,644**	,659**	,712**
Kendini Aşma	,462**	,754**	1	,440**	,288**	,609**	,357**	,614**	,266**
Yakınlık	,408**	,721**	,440**	1	,262**	,410**	,383**	,385**	,503**
Din	,350**	,604**	,288**	,262**	1	,442**	,403**	,173	,526**
Başarı	,431**	,763**	,609	,410**	,442**	1	,600**	,362**	,402**
İlişkiler	,385**	,644**	,357	,383**	,403**	,600**	1	,112	,496**
Adil muamele	,348**	,659**	,614**	,385**	,173	,362**	,112	1	,338**
Kendini Kabul	,489**	,712**	,266**	,503**	,526**	,402**	,496**	,338**	1

**p<.001

Analiz neticelerine bakıldığında, Yaşam Anlamı Ölçeği (YAÖ) hem Kişisel Anlam Profili Ölçeği (KAPÖ) hem de alt boyutlarıyla pozitif anlamlı ilişkiye sahiptir (,589**,462**,408**,350**,431**,385**,348**,489**, p<0.01).

Güvenirlilik

Ölçek güvenirliliğini hesaplamak için Cronbach Alpha (α) güvenirlilik katsayılarına bakılmıştır. Ölçeğin tümü ve alt boyutları için bulunan sonuçlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3.

Kişisel Anlam Profili Ölçeği (KAPÖ) Faktörlerinin Güvenirlilik Katsayı Tablosu

Faktör	Cronbach's Alpha Değeri
1. Kendini Aşma	.746
2. Yakınlık	.751
3. Din	.746
4. Başarı	.752
5. İlişkiler	.754
6. Adil Muamele	.748
7. Kendini Kabul	.745
TOPLAM	.837

Tablo incelendiğinde, Kişisel Anlam Profili Ölçeği (KAPÖ) kısa formunun tamamı için bulunan Cronbach alfa güvenirlilik katsayısı .837 olup, ölçeğin kendini-aşma, yakınlık, din, başarı, ilişki, adil muamele, kendini-kabul alt boyutları için bulunan Cronbach alfa güvenirlilik katsayıları sırasıyla ,746, .751, .746, .752, .754, .748 ve .745 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu değerler ele alındığında bütün değerlerin Büyüköztürk'ün (2007) belirttiği (>.70) üzerinde bir değere sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.

KAPÖ Puanının %27 Lik Alt ve Üst Gruplara İlişkin T-Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	Sh _x	t	p
Kişisel anlam profili	Üst	91	125,74	6,3	,66	190,2	.000
	Alt	91	86,81	10,8	1,13	76,6	

Ölçek geneline yönelik yapılan t testi sonucunda alt ve üst grup puanlar arasında üst grup lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<.01$). Bu neticeden çıkan sonuca göre, ölçeğin geneli bireyleri ayırt etmede başarılıdır.

Tartışma ve Yorum

Bu çalışma, MacDonald, Wong ve Gingras (2012) tarafından geliştirilen, bireylerin yaşamlarındaki anlamlarını nelerin oluşturduğunu ortaya koymayı amaçlayan “Kişisel Anlam

Profili Kısa Formu ”nu Türkçe ‘ye uyarlama ve psikometrik yönden inceleme çalışmasıdır. Bu çalışma kapsamında “Kişisel Anlam Profili Kısa Formu ”nun (KAPÖ) faktör yapısı DFA ile ele alınmış ve analizler neticesinde KAPÖ’nün yedi faktörlü yapısının doğruluğu sağlanmış, Schermelleh-Engel ve arkadaşlarının (2003) ile Tabachnick ve Fidell’in (2007) kabul edilebilir uyum indeksleri olarak uygun gördükleri değerleri de sağladığı istatistiksel olarak elde edilmiştir ($X^2/sd=1.816$, $p<.001$, $RMSEA=0.049$, $S-RMR=0.087$, $NNFI=0.958$, $CFI=0.957$, $GFI=0.932$, $NFI=0.91$, $IFI=0.958$). Ölçeğin genelinden elde edilen iç tutarlılık katsayısı ,837 tüm alt boyutları ise .70 üzerinde değerler bulunmuş ve bu değerler Büyüköztürk (2015) tarafından iyi değerler olarak belirtilmiştir. Ölçeğin %27’lik alt-üst grubu için yapılan t testi sonucunda ayırt edici özellikleri taşıdığı belirlenmiştir. Yine KAPÖ’nün YAÖ ile yapılan ölçüt geçerlik analizlerinde her iki ölçek arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu durum ölçeğin geçerliği için önemli kriterlerdendir (Thorndike, 1997).

Bu analizler neticesinde Türkçe’ye uyarlanan KAPÖ’nün kısa formu araştırmacılar için önemli bir ölçme aracı olacaktır. Zira insanın tarihsel sürecine baktığımızda hayatı anlamlandırmaya çalıştığını görürüz. Corey (1990) insan varoluşunun anlamsız olduğunu düşünmesi durumunun insanı eylemsizliğe iteceğini dolayısıyla anlam bulma arayışının insanın özelliği olduğunu belirtmiştir. Frankl’a (1997) göre ise, insanın modern zamanda yaşadığı stres ve kaygısının temel nedeni anlam kaybıdır. Yaşamı anlamlı kılan şüphesiz çok sayıda değişken vardır. Zaten yaşam anlamı kişiden kişiye de değişmekte herkesin bakış açısına göre bir değer yüklenmektedir (Başkaya, 2013). Yani kimisi para, mal, mülk, şeref, şan ve statüyü elde ettiğinde ancak anlamı yakalayacağını düşünür. Kimisi ise, değişik durumlarda anlamı bulur. Camus (1989), insanın ülküsüz yaşayamayacağını, dolayısıyla anlamsızlıktan kaçtığını belirtmiştir. İnsanın hayata dört elle yaşama istek ve arzusuna sınıksız sarılmasını sağlayan anlamdır. Kierkegaard’a (2004); Schopenhauer (2008); Nietzsche (2015) ve Sartre (2017) gibi düşünürler de hayatın anlamı üzerine çok önemli değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Her ne kadar bu düşünürlerin her birisi farklı değerlendirme ve bakış açıları sunmuşlarsa da, hepsinin ortak noktası anlam bulma arayışında olmalarıdır.

Dolayısıyla anlam arayışı içinde olan bireyin yaşamın içindeki anlamını test etmede yardımcı olacak olan bu çalışmanın Türkçe dilinde de kullanılmasının çok gerekli olduğu düşünülmektedir. Ölçekten elde edilen verilerin Türkçe diline de uyum sağlaması ve Türkçe dilinde uygulanabilmesi önemlidir. Türkçe’ye uyarlanan bu ölçeğin sınırlılıklarını daha da azaltmak ve kullanılabilirliğini artırmak için araştırmacıların değişik evren ve örneklemelerden yararlanması faydalı neticeler doğuracaktır. Sonuç olarak, Türkçe’ye başarılı bir şekilde uyarlanan KAPÖ kısa formu, hem madde sayısı hem de alt boyutları itibarıyla bu alanda araştırmacıların kullanımını kolaylaştıracaktır.

Kaynaklar

- Akın, A. ve Taş, İ. (2015). Yaşam Anlamı Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 10 (3), 27-36.
- Akın, A., Düşünceli, B. ve Çolak, T. (2016). Kişisel Anlam Profili: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 01-29.
- Auhagen, A. E. (2000). On the psychology of meaning of life. *Swiss Journal of Psychology*, 59 (1), 34-48.
- Aydın, C., Kaya, M. ve Peker, H. (2015). Hayatın Anlam ve Amacı Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 38, 39-55.
- Başaran-Başar, D. (2013). Hayatın Anlamı ve Ölüm: Albert Camus'den Yaşam Dersleri, *Edebiyat Fakültesi Dergisi / Journal of Faculty of Letters Cilt / Volume 30, Sayı / Number 2*.
- Brislin, R.,W., Lonner, W.,J., ve R.M. Thorndike, R., M. (1973). *Cross Cultural Research Methods*, New York: John Willey&Sons Pub. S.182.
- Büyüköztürk Ş (2015). *Veri analizi el kitabı istatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum*. 21. Baskı, Ankara: Pegam A.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Veri analizi el kitabı (7. Baskı)*. Ankara: PegemA.
- Camus, A. (1989). *Caligula*. (Çev. B. Onaran). İstanbul: Ara.
- Corey, G. (1990). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy (Third Edition)*. Pacific.
- Demirbaş, N. (2010). *Yaşamda anlam ve yılmazlık*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demirbaş, N. (2014). *Üst-düzey kişilik ve yaşamda anlam: Temel psikolojik ihtiyaçların rolünün yapısal eşitlik modellemesi ile incelenmesi*. (Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demirbaş-Çelik, N. ve İşmen-Gazioğlu, E. (2015). Yaşamda Anlam Ölçeği Lise Formu: Türkçe geçerlik ve güvenilirliği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 42-60.
- Demirdağ, S. ve Kalafat, S. (2015). Yaşamın Anlamı Ölçeği (YAÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 83-95. DOI: 10.17679/iuefd.16250801
- Du Buisson-Narsai, I. (2009). *The relationship between personal meaning, sense of coherence and organisational commitment*. (Unpublished doctoral dissertation). University of South Africa, Pretoria, South Africa.
- Emmons, R. A. (2005). Striving for the sacred: Personal meaning, life meaning, and religion. *Journal of Social Issues*, 61 (4), 731-745.
- Ercay, T. (2017). *Tek başına olma ve tek başına olmayı tercih etmenin yalnızlık, yaşamda anlam ve utangaçlıkla ilişkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans tezi). Ankara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Frankl, V. (1985). *Mans's search for meaning*. Newyork, NY: Pocket Books.
- Frankl, V. (1997). *İnsanın Anlam Arayışı (Çev. Selçuk Budak)*. Ankara. Öteki.
- Gall, T. L., Basque, V., Damasceno-Scott, M., & Vardy, G. (2007). Spirituality and the current adjustment of adult survivors of childhood sexual abuse. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 46 (1), 101-117.
- Güven, P. (2015). *Üniversite öğrencilerinde yaşamın amacı ve anlamı ile yaşam doyumu ve yakın ilişkiler*. (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ho, M. Y., Cheung, F. M., & Cheung, S. F. (2010). The role of meaning in life and optimism in promoting well-being. *Personality and individual differences*, 48 (5), 658-663.

- Kierkegaard, S. (2004). *Ölümcül Hastalık Umutsuzluk*. 1. Basım, Ankara. Doğubatı.
- Mascaro, N., & Rosen, D. H. (2005). Existential meaning's role in the enhancement of hope and prevention of depressive symptoms. *Journal of Personality*, 73(4), 985-1014.
- Maslow, A. (2012). *Toward a psychology of being*. E-book: LLC.
- McDonald, M. J., Wong, P. T. P., & Gingras, D. T. (2012). Meaning-in-life measures and development of a brief version of the Personal Meaning Profile. In P. T. P. Wong (Ed.), *The human quest for meaning: Theories, research, and applications* (2nd ed., pp. 357-382). New York, NY: Routledge.
- Nicholson, T., Higgins, W., Turner, P., James, S., Stickle, F., & Pruitt, T. (1994). The relation between meaning in life and the occurrence of drug abuse: A retrospective study. *Psychology of Addictive Behaviors*, 8 (1), 24.
- Nietzsche, F. (2017). *İnsanca, pek insanca*. (Çev. N. Epçeli). İstanbul: Say.
- Ok, Ü. (2007). *İnanç Psikolojisi: Hayatı Anlamlandırma Biçiminin Yaşam Boyu Gelişimi*, Ankara: İlahiyat Yayınları, Ankara.
- Özaydın, H. M. (2016). *Varoluşsal boşluğu tahmin eden etkenler: İlişki doyumu, günlük uğraşlarda bulunan anlam ve değer, sağlık ve sosyodemografik faktörler*. (Yüksek lisans tezi) Nişantaşı Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pargament, K. I. (1997). *The Psychology Of Religion And Coping: Theory, Research, Practice*. New York: The Guilford Press.
- Rogers, C. R. (1995). *The way of being*. New York, NY: Houghton Mifflin.
- Sartre, J., P. (2015) *Varoluşçuluk*, (Çev. A. Bezirci). İstanbul: Say.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2): 23-27.
- Schopenhauer, A. (2008). *Hayatın Anlamı*. (Toplu Eserleri 3). 2. Basım, İstanbul. Say.
- Steger, M. F., Fraizer, P., Oishi, S., ve Kaler. M. (2006). The meaning in life questionnaire: Assessing the presence of and search for meaning in life. *Journal of Counseling Psychology*, 53(1), 80-93.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston, MA: Pearson Education.
- Takkinen, S. (2000). Meaning in Life and its Relation to Functioning in Old Age. *Jyväskylä yliopisto. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research. Väitöskirja*.
- Thorndike, R., M. (1997). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Wong, P. T. P. (1997). Meaning-centered counseling: A cognitive-behavioral approach to logotherapy. *International forum for logotherapy*, 20, 85-94.
- Zika, S., & Chamberlain, K. (1992). On the relation between meaning in life and psychological well-being. *British journal of psychology*, 83 (1), 133-145.

